

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้ชินเนคติคส์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชินเนคติคส์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้ว ชนูปถัมภ์ ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 9 ห้องเรียนจำนวน 384 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ซึ่งผู้วิจัยได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการสอนเขียนโดยใช้ชินเนคติคส์ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ
2. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการสอน

1.1 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชา ท 042 การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากคู่มือครูและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

- 1.2 ศึกษาเอกสารหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบชินเนคติคส์

1.3 กำหนดจุดมุ่งหมาย วิเคราะห์งานสอนโดยรวม แล้วกำหนดการสอน ซึ่งประกอบ
ด้วยลำดับแผนการสอน เรื่องที่สอน เนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนคาบ/เวลา ดังราย
ละเอียดแยกตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงกำหนดการสอน

ลำดับ แผน การสอน	เรื่องที่สอน	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน คาบ/เวลา
	ทดสอบ ก่อนเรียน	ความคิดสร้างสรรค์		30 นาที
1	ความคิด สร้างสรรค์	1. ความหมายของ ความคิดสร้างสรรค์ 2. องค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์	1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของ ความคิดสร้างสรรค์ได้ 2. นักเรียนสามารถบอกองค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์ได้ 3. นักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องที่กำหนดให้ อ่านได้แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร 4. นักเรียนสามารถบอกสิ่งที่กำหนดให้ ภายในเวลาที่กำหนดไว้ได้ 5. นักเรียนสามารถบอกความเหมือนของ สิ่งที่ต่างกันได้ 6. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของสิ่งที่ กำหนดให้ได้ไม่น้อยกว่า 7 อย่าง	2 คาบ (100 นาที)

ลำดับ แผน การสอน	เรื่องที่สอน	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน คาบ/เวลา
2	การเขียน บรรยาย โวหาร เชิงสร้างสรรค์	1. ความหมายของ การเขียนบรรยาย โวหารเชิงสร้างสรรค์ 2. รูปแบบการเขียน บรรยายโวหารเชิงสร้าง สรรค์ 3. การเขียนบรรยาย โวหารเชิงสร้างสรรค์	1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของ การเขียนบรรยายโวหารเชิงสร้างสรรค์ได้ 2. นักเรียนสามารถเลือกข้อความบรรยาย โวหารเชิงสร้างสรรค์ได้ 3. นักเรียนสามารถนำวิธีการคิดสร้างสรรค์ มาใช้ในการเขียนบรรยายโวหารเชิง สร้างสรรค์ได้แปลกใหม่	2 คาบ (100 นาที)
3	การเขียน พรรณนา ความรู้สึก	1. ความหมายของการ เขียนพรรณนา ความรู้สึก 2. ลักษณะของการเขียน พรรณนาความรู้สึก 3. การเขียนพรรณนา ความรู้สึก	1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการ เขียนพรรณนาความรู้สึกได้ 2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของการ เขียนพรรณนาความรู้สึกได้ 3. นักเรียนสามารถหาข้อความที่เป็นบท พรรณนาความรู้สึกจากหนังสือที่ครู กำหนดให้ได้ 4. นักเรียนสามารถเขียนพรรณนาความรู้สึก โดยนำวิธีการคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการ เขียนได้	2 คาบ (100 นาที)

ลำดับ แผน การสอน	เรื่องที่สอน	เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน คาบ/เวลา
4	การเขียนเกี่ยวกับ ประสบการณ์	1. ความหมายของ การเขียนเกี่ยวกับ ประสบการณ์ 2. หลักในการเขียน เกี่ยวกับประสบการณ์ 3. การเขียนเกี่ยวกับ ประสบการณ์	1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการ เขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ได้ 2. นักเรียนสามารถบอกหลักในการเขียน เกี่ยวกับประสบการณ์ได้ 3. นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาเขียน ให้เป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่โดยนำวิธีการ คิดสร้างสรรค์มาใช้ในการเขียนได้	2 คาบ (100 นาที)
5	การเขียนนิทาน	1. ความหมายของนิทาน 2. ส่วนประกอบของ นิทาน 3. ประเภทของนิทาน 4. การเขียนนิทาน	1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของ นิทานได้ 2. นักเรียนสามารถบอกส่วนประกอบของ นิทานได้ 3. นักเรียนสามารถบอกประเภทของนิทาน ได้ 4. นักเรียนสามารถเขียนนิทานด้วยคำที่ แปลกใหม่โดยนำวิธีการคิดสร้างสรรค์มา ใช้ในการเขียนได้	2 คาบ (100 นาที)
	ทดสอบหลังเรียน	1. ความคิดสร้างสรรค์ 2. การเขียนความเรียง เชิงสร้างสรรค์		30 นาที 35 นาที

1.4 สร้างแผนการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ชินเนคติกส์ จำนวน 5 แผน
แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 10 คาบ ซึ่งแต่ละแผนประกอบด้วยความคิดรวบยอด จุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ตาราง 2 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้ชิ้นเนคติกส์

ขั้นตอน	กิจกรรม
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน นักเรียนทำกิจกรรมครั้งที่ 1	ให้นักเรียนเขียน หรือทำกิจกรรมตามบทเรียน
2. ขั้นสอนและกิจกรรม 2.1 การเปรียบเทียบแบบตรงครั้งที่ 1 2.2 การเปรียบเทียบแบบบุคคล 2.3 การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง 2.4 การเปรียบเทียบแบบตรงครั้งที่ 2	นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่งที่ไม่น่าจะเปรียบเทียบกัน ประมาณ 5 คู่ ครูเขียนคำที่นักเรียนเปรียบเทียบบนกระดาน นักเรียนสมมุติตัวเองเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ประมาณ 5 สิ่งแล้วบรรยายความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อเป็นสิ่งนั้น ครูเขียนคำที่นักเรียนเปรียบเทียบบนกระดาน นักเรียนคิดหาคำที่ได้จากขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ที่มีความหมายขัดแย้งมารวมกันเป็นกลุ่มคำใหม่โดยอาจเพิ่มคำเชื่อมได้ นักเรียนเลือกคู่คำขัดแย้งที่ได้ในขั้นที่ 4 มาคิดเปรียบเทียบกับสิ่งที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ และแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล
3. ขั้นสรุป นักเรียนทำกิจกรรมในชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นครั้งที่ 2	นักเรียนเขียนเรื่องใหม่โดยเลือกใช้คำที่คิดเปรียบเทียบในขั้นที่ 4 จำนวนกี่คำก็ได้ แล้วนำผลงานทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน

1.5 นำแผนการสอนที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ เพื่อความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเชียงดาว อำเภอ

เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 18 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนและเวลาที่ใช้สอน

1.7 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของแผนการสอนอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลอง สอนกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

แบบทดสอบความคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ของ อารี รังสิมันท์ ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัย รูปภาพ แบบ ก ของ Torrance ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 3 ชุด คือ

1. กิจกรรมวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นรูปไข่สีเขียว โดยต่อเติมให้ได้ภาพที่ แปลกใหม่และตั้งชื่อภาพด้วย
2. กิจกรรมวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นรูปเส้นในลักษณะต่าง ๆ จำนวน 10 ภาพ โดยต่อเติมให้ได้ภาพที่แปลก น่าสนใจ และตั้งชื่อภาพด้วย
3. กิจกรรมวาดภาพจากเส้นคู่ขนาน 30 คู่ โดยต่อเติมให้ได้ภาพที่แปลกแตกต่างไม่ ซ้ำกันและตั้งชื่อภาพด้วยกิจกรรมที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้ปรับมาใช้เพื่อความเหมาะสมกับนักเรียน (ดังแสดงใน ภาคผนวก ข หน้า 102)

กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลาทั้งสิ้น 30 นาที กล่าวคือ แบ่งเป็นกิจกรรมละ 10 นาที

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์

3.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายด้านทักษะการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์จากหลักสูตร หนังสือเรียนและคู่มือครู วิชาการพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ท 042) ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3.2 กำหนดหัวข้อความเรียงเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยพิจารณาเลือกหัวข้อที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดและเขียนได้อย่างอิสระ

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ในหัวข้อ “ถ้าฉันเป็น....” โดยกำหนดความยาวในการเขียน 10-15 บรรทัด ใช้เวลา 35 นาที

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ไปเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและ ปรับปรุง แก้ไข

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ไปทดลอง
สอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 18 คน เพื่อดู
ความเหมาะสมของเวลาและระดับชั้น และหาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณค่าความสอดคล้องของ
การให้คะแนนของกรรมการ 2 ท่าน โดยใช้สูตร Pearson's Product Moment ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่า
กับ 0.89

การสร้างเกณฑ์ประเมินผลการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์

1. ศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียน คู่มือครูวิชาภาษาไทยการพูดและการเขียนเชิงสร้าง
สรรค์รวมทั้งเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจให้คะแนนการเขียนความเรียง
เชิงสร้างสรรค์

2. สร้างเกณฑ์ประเมินผลการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยา
นิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจ โดยให้ความสำคัญและน้ำหนักของคะแนนอยู่ที่การแสดง
ความคิดริเริ่มของนักเรียนมากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความคิดริเริ่ม ตรวจให้คะแนนจากการเสนอความคิดที่แปลกใหม่ แสดงความ
รู้สึกนึกคิดอย่างคล่องแคล่วหลากหลาย ให้น้ำหนักคะแนน 5 ส่วน

2.2 ความคิดละเอียดลออ แบ่งตามรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การเชื่อมโยงความคิด ตรวจให้คะแนนจากการจัดระเบียบความคิดให้
เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างได้ใจความและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ให้น้ำหนักคะแนน 2 ส่วน

2.2.2 เนื้อหาสาระ ตรวจให้คะแนนจากการเสนอเนื้อหาสาระที่ได้ใจความ มี
รายละเอียดพอสมควรแก่ความเข้าใจ ให้น้ำหนักคะแนน 1 ส่วน

2.2.3 การใช้ภาษา ตรวจให้คะแนนจากการใช้คำและสำนวนได้ตรงกับ
ความหมายที่ต้องการจะสื่อ ให้น้ำหนักคะแนน 1 ส่วน

2.2.4 กลไกประกอบการเขียน ตรวจให้คะแนนจากความยาวของเนื้อหา
ตามเกณฑ์ที่กำหนด และความสะอาดเรียบร้อยในการเขียน ให้น้ำหนักคะแนน 1 ส่วน

เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ	4
ดี	มีค่าเท่ากับ	3

พลใช้	มีค่าเท่ากับ	2
ช่อน	มีค่าเท่ากับ	1

3. นำเกณฑ์ประเมินผลการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองตรวจความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเชียงดาว เพื่อหาความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนน โดยให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทย และมีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาภาษาไทยไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 1 คน เป็นผู้ตรวจให้คะแนนงานเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับผู้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ก่อนสอน
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผน แผนละ 100 นาที โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 2.2 ขั้นสอนและกิจกรรม
 - 2.2.1 การเปรียบเทียบแบบตรงครั้งที่ 1
 - 2.2.2 การเปรียบเทียบแบบบุคคล
 - 2.2.3 การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง
 - 2.2.4 การเปรียบเทียบแบบตรงครั้งที่ 2
 - 2.3 ขั้นสรุป
3. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ฉบับเดิมและแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์หลังสอน
4. นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนสอนและหลังสอนโดยการทดสอบค่าที (t - test) แบบกลุ่มที่สัมพันธ์กัน

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{d}}{S_d / \sqrt{n}}$$

t = ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution

$\bar{d}$ = ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการสอน

S_d = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการสอน

n = จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

(กนกทิพย์ พัฒนาพิภพพันธ์, 2536, หน้า 80)

3. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความคิดกับคะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สูตร Pearson's Product Moment

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

X = คะแนนความคิดสร้างสรรค์

Y = คะแนนความสามารถในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์

N = จำนวนนักเรียน
(กนกทิพย์ พัฒนาพัฑฒ์, 2536, หน้า 8)